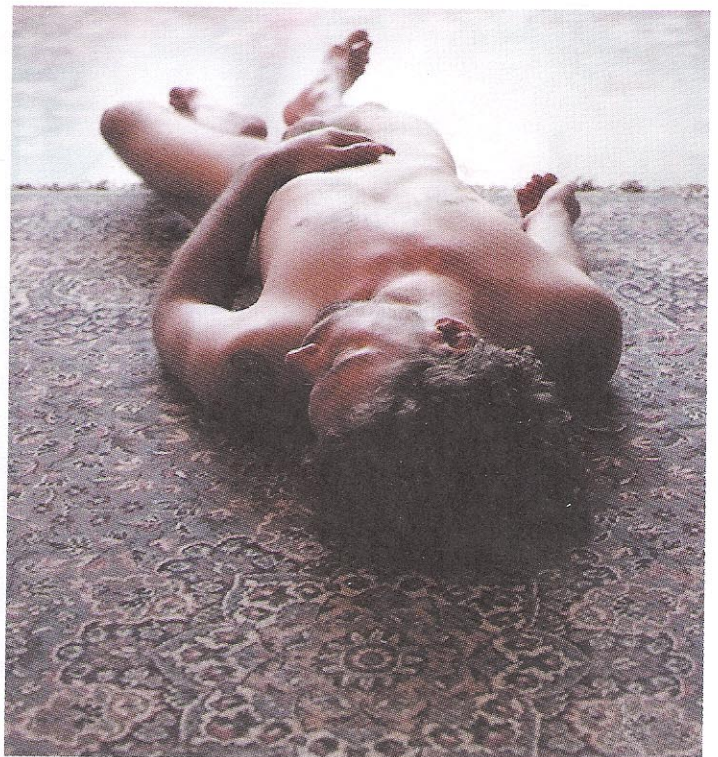
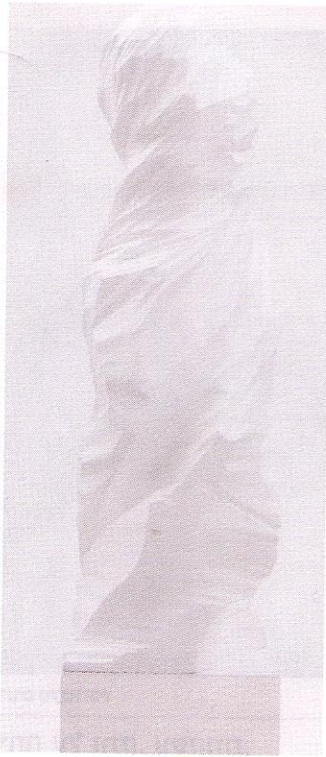


בתחום המסגרת של רגע קפוא אחד ויחיד בזמן - אולי חתימת זיכרון של סערות העבר, אני מחפשת בתערוכה שלי שניות דומה", היא מספרת לקראת סיום. "ייתכן שאין התערוכה שלי כולה אלא העץ המסוים הבודד הזה על חופה של ברזיל".
התערוכה, כמעט מיותר לציין, אינה העץ המסוים הזה על חופה של ברזיל. וגם לא אף עץ אחר. וגם לא כלל העצים. וגם לא העציות עצמה. בפרפראזה על וילם פלוסר, אם השאלה היא מה התערוכה יותר, ענף או מקל, הרי שהתשובה היא שהתערוכה נולדה בעידן שבו מקלות הם התשתית הכה מובנת מאליה, עד שנדמה להם לפעמים שהם ענפים. הנקודה המטרידה היא הבחירה באלמנט המצהיר במלאות על יפי הטבע, גדולתו, נצחיותו והוראות שלו כמטאפורה לאמנות. זו בחירה ברגשני,



כי האדם עץ השדה. עבודות של לאה אביטל

"ייתכן שאין התערוכה שלי כולה אלא העץ המסוים הבודד הזה על חופה של ברזיל"

בפואטיקה שתומה, במתלהם המוטוה כאנין. על אודות מה נסב הסיפור הזה?

בפועל, אביטל עוסקת באלמנטים פיסוליים ובתצלומים המדגימים, כל אחד בדרכו, סוג של סיבוב סביב עצמו, סוג של לפיתה עצמית, פיתול. חלקים מעניינים יותר, כמו פסל הטורסו מקלקר, הנראה נאו־קלאסי במבט ראשון, ועולה ממנו המולתו של פיסול מודרניסטי, מין דוכופה מעורבב בנגיעות ליכטנשטיין והעמדה ג'ף קונצית. באווירה זו אפשר לפרגן גם לשני הגלמים הלבנים הגדולים המונחים על הרצפה כמין פקעות מלופפות, כמין ביצירי־ראש אילה ברגוקי בטעם טוני קרייג המאוחר. התצלום המונח על במה, ובו נראה גבר ישן בהקצרה עזה, שמבקש מאיתנו להסתובב סביבו, מלבד הדמיון (הדי מעיק) לישו הצלב של דאלי, מוכיח בפשטנותו שכוחה של אביטל הוא בעיסוק בצורני בלבד. הלוק המינימליסטי שתמיד משרד אווירת תחום כי הוא קשור לפרק היסטורי של עיסוק בארס־פואטיקה, אינו מצליח להסוות את התפורותו של הסיפור, את כלליותו, את תמימותו. השמרנות העולה מאופן הייצור המוקפד, המסוהר, היא שמרנותו של יוצר העסוק בהופכיית של אלמנטים (קשירה והתרה, ליפוף ופרישה, קליפה ותוכן), והופך אותם למטאפורת־על, למסמני המטמורפוזה שעובר "הטבע" בדרכו אל הגלריה.

תערוכתה של לאה אביטל, "החבל" מוצגת בגלריה נגא, אחד העם 60, 31.7 עד

הביקורת או הפירוק, מקבל את הסנטימנט, את הסיפור הפרטי, את מלאכת הסימול הנשענת על התת־מודע קולקטיבי (להבריל משפה הרמטית ליודעי ח"ן), את ההתרפקות הרגשנית, כמובנים מאליהם. הם עקפו את כל היקום הפוליטי באדישות של ותיקים דרך מנטליות הספקטל שסיפקו לאמנות הפלסטית אזורי תרבות חזונית פתיינים, פופולריים ומתנגמים יותר, והגיעו (בחזרה) לתפקיד הקדום של מספר הסיפורים. "על קיר הסטודיו שלי היה תלוי במשך זמן רב צילום מטיל לברזיל שערכתי כבר לפני שנים רבות", כותבת לאה אביטל בטקסט הנלווה לתערוכתה. "עץ בודד, נטוע במרכזו של חוף ים. העץ הגדול יבש ונראה כאילו הוא סובב על צירו; מגזעו מבצבצים המוני ענפים קטנים נושאי עלווה ירוקה. בעץ הזה, הממוקם לבדו על החוף החולי, קל לאתר את השניות (דואליות) של המונומנטלי והמרכזי אל מול השולי והפרפריאלי: הרי העץ גדול מאד, נוטה על צידו אך מלא עוצמה, בולט על רקע הנוף הצחיח ומלא בתנועה, אך גם נטול כל יכולת ניידות, ועם זאת גם רחוק מעיני אדם, טבעי, נסתר ונשאב בעוצמה כלפי מטה. קל גם לאתר בו עוצמה של תנועה הארוגה אל כל פרט ופרט המרכיבים אותו, כאילו היו הם ביטויים מקדימים של סערה המאיימת להשתחרר בכל רגע; ועם זאת שוב, התנועה אחוזה ומקובעת כאילו נאצרה

מה הסיפור שלה?

לאה אביטל מספרת סיפור על עץ סחוף רוחות בברזיל, אבל בפועל יצרה תערוכה מינימליסטית העוסקת בצורת הליפור כשלעצמה. אקסטרים־קונטר־פוסטו בקובייה הלבנה // גליה ירב

★★★★★

לפלאי האדם הוא אחת ההתכתשויות המרתקות ביותר בתולדות האמנות, ויצר עולם שלם וסבוך קשרים והקשרים בין המציאות ובין ייצוגה. לאחר כמה שנים (ספורות באופן מגוחך במונחים היסטוריים) של ציביליזצית תרבות בנוסה מגדל בבל המספיקה לעצמה, חזרה המסורת והרימה את ראשה.
דרך ביקורת המתודולוגיה באשר היא תוך פירוק סיפור־העל באשר הוא לטובת נרטיבי משנה אישיים עד אינטימיים, ביצעה האמנות העכשווית קאמבק ל"טבע" ואפילו ל"טבעי" באשר הם. ואיתם מתקמבקים בגנבה או ברלת הקמית גם האינסטינקטיבי, הרחמי, הילידי, המפעים. אפילו הסימבוליים חוזר, ועוד בגרסתו הפסיכואנליטית. האמנות העכשווית, בייתוד זו המסתובבת בחוגי הניו־איג' המטאפזיים, מחזירה בגאון את הסנטימנט, את הרומנטיקה בכבודה ובעצמה.
הדור השלישי של אמני הפוסט, זה שכבר אינו טורח על מס השפתיים של

אחת הדילמות הרציניות של האמנות המודרנית היתה מה לעשות אל מול מופע מרהיב של הטבע בכבודו ובעצמו. מדובר בעיסוק אתי כלל לא פשוט, שכן כל מפעלה של המודרנה על מלוא סעיפיו שאף להתנתקות מן הטבע, לבריאה אנושית של מבנים מלאכותיים, לתפיסה עצמית כמתודולוגיית־על מובילה, הגוזרת, בהכרח, על "הטבע" או על "המציאות" להפוך לסטטיסט, לחומר הגלם, לטרמפולינת התשתית שעליה מקפץ הגניוס האנושי. לצורך כך היה צורך בבניית שפה שאינה שקופה, שאינה מוליכת אנרגיות מהטבע אל התרבות, אלא שפה שהיא מחוללת האנרגיה בעצמה, שהיא המשמעות של מעשה היצירה. אפילו תמות אהודות כגון הילידיות, הילדותיות, הפרימיטיביות או האותנטיות עברו דרך הפילטר הזה. האחרות עצמה התבררה כחומר גלם "אוניברסלי" של יוצרים רגישים.
היפוך כוחות זה בין פלאי הטבע